

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบ

หมู่ที่ ๑ ตำบลดอนไถ อำเภอกะทู้มแบบ จังหวัดสมุทรสาคร

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบหมู่ที่ ๑ ตำบลดอนไถ เกิดจากการดำเนินการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ชุมชนให้มีศักยภาพในการจัดการองค์ความรู้ในชุมชน และเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในชุมชนโดยมีกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม วิถีชีวิตและเอกลักษณ์ของชุมชนก่อให้เกิดศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยประชาชนและเพื่อประชาชน

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกะทู้มแบบ ได้รับงบประมาณจากกรมการพัฒนาชุมชนให้ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนที่มีศักยภาพเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบจึงได้ดำเนินการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนหมู่ที่ ๑ ดอนไถ เพื่อก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ สร้างความผูกพันระหว่างคนในชุมชนกับเรื่องราววิถีชีวิตของตนเอง

ตำบลดอนไถ อำเภอกะทู้มแบบ จากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่เล่าว่าพื้นที่ในบริเวณตำบลดอนไถ เป็นพื้นที่น้ำท่วมไม่ถึง และชาวบ้านส่วนใหญ่มักจะเลี้ยงไก่เพื่อเอาไว้ขาย และนำไปชนกับไก่ชนในหมู่บ้านอื่นๆ และมักจะได้รับชัยชนะเสมอ ดังนั้นจึงเรียกชื่อพื้นที่นี้ว่า “ดอนไถ” และในอดีตตำบลท่าเสา เคยรวมอยู่เป็นตำบลเดียวกับตำบลดอนไถ แต่ต่อมาภายหลังก็ถูกแยกออกเป็นอีกตำบลหนึ่งแต่ยังมีการติดต่อและสนิทสนมเช่นเดิม ตำบลดอนไถตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอกะทู้มแบบ ห่างจากที่ว่าการอำเภอกะทู้มแบบ ๓ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสมุทรสาครประมาณ ๑๔ กิโลเมตร โดยมีถนนสุขุมวิทเป็นเส้นทางหลัก

พื้นที่ตำบลดอนไถมีจุดเด่น คือ มีชื่อเสียงในสินค้า OTOP คือ เครื่องเบญจรงค์ดอนไถ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ แหล่งรวบรวมความรู้ ภูมิปัญญา วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตเบญจรงค์ซึ่งผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ โดยมีช่องทางจำหน่ายหลายทาง เช่น มีการจัดจำหน่ายในพื้นที่โดย กลุ่มนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศและในประเทศ เช่น กลุ่ม องค์กร นักเรียน นักศึกษา ฯลฯ ได้เข้ามาศึกษาและซื้อผลิตภัณฑ์เบญจรงค์ และอีกช่องทาง ได้แก่ การแสดงสินค้า ตามย่านศูนย์การค้า หรืองานที่รัฐบาลจัดขึ้น ตามเทศกาลต่างๆ และด้านเกษตร มีพื้นที่ที่ทำการเกษตรนั้น ติดอยู่กับลำคลอง ทำให้ผลผลิตสมบูรณ์ เพราะไม่มีปัญหาการขาดน้ำในการทำเกษตร ด้านศูนย์กลางทางการปกครองมีสถานที่ราชการ เทศบาลตำบล อำเภอ และจังหวัด อยู่ไม่ห่างกัน การคมนาคมสะดวก ประชากรมีศักยภาพทางอุตสาหกรรมครัวเรือนและมีความหลากหลายของอุตสาหกรรมขนาดย่อม เช่น เครื่องเบญจรงค์ น้ำหวาน ขนมไทย น้ำพริกสูตรโบราณ ฯลฯ

การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบหมู่ที่ ๑ ตำบลดอนไถ ได้ดำเนินการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั่วไปของตำบล องค์ความรู้ ภูมิปัญญาของชุมชนและในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีความเชื่อมโยงกัน เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญของศูนย์เรียนรู้ เพื่อก่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ให้กับคนทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน ซึ่งในกระบวนการดำเนินงานต้องอาศัยคณะกรรมการของศูนย์เรียนรู้ชุมชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชน เพื่อให้การดำเนินงาน

ประสบความสำเร็จและตรงตามวัตถุประสงค์ คือ ประชาชนในชุมชนรู้จักพัฒนาตนเอง สนับสนุน
ให้ประชาชนมีแหล่งเรียนรู้ในด้านต่างๆ และเป็นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของประชาชน

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณแบบดอนไก่อดี

หมุมที่ ๑ ตำบลดอนไก่อดี อำเภอกระทุมแบน

ความหมายศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณแบบ

คือ ศูนย์ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชน เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ ของชุมชน เน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ มุ่งพัฒนา แบบพึ่งตนเอง

วัตถุประสงค์

มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ประชาชนในชุมชนรู้จักพัฒนาตนเอง
๒. สนับสนุนให้ประชาชนมีแหล่งเรียนรู้ในด้านต่างๆ จากการสาธิต เอกสาร สื่อการเรียนรู้
๓. เป็นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของประชาชน

ภารกิจของศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณแบบเบญจรงค์ดอนไก่อดี

๑. เป็นศูนย์รวมข้อมูล เช่น ข้อมูลต่างๆ กลุ่มอาชีพ ฯลฯ รวมทั้งข่าวสาร สาระความรู้ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้
๒. รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจายในชุมชน และจัดหมวดหมู่มี ความชัดเจนเป็นรูปธรรมที่ประชาชนสามารถเข้าไป ศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ได้ทุกเพศ ทุกวัย และทุก เวลา
๓. เป็นศูนย์กลางในการจัดการความรู้ แหล่งเรียนรู้ในหลากหลายด้าน และเป็นสถานที่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน
๔. เป็นศูนย์กลางประสาน และบูรณาการทำงานทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ได้แก่ ผู้นำ กลุ่ม/องค์กร เครือข่าย ภาคเอกชน และภาคีพัฒนาภาครัฐ

การบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณแบบดอนไก่อดี

โครงสร้างคณะกรรมการ

รายชื่อคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณแบบดอนไก่อดี หมู่ที่ ๑

๑. นางอุไร	แดงเอี่ยม	ประธาน
๒. นางรัชณี	ทองเพ็ญ	รองประธาน
๓. นางนวลจันทร์	มารุ่งเรือง	กรรมการ
๔. นางจำเนียร	พุมเสม	กรรมการ
๕. นางประพิศ	เอี้ยงชะอุม	กรรมการ
๖. นางประภาศรี	พงษ์เมธา	กรรมการ/เลขานุการ
๗. นายสิทธิพันธ์	ธรรมสังวาลย์	กรรมการ
๘. นางนิตยา	เรียบร้อยเจริญ	กรรมการ

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณแบบดอนไก่อดี

- กำหนดเป้าหมายของศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณแบบ วางแผนปฏิบัติ และดำเนินการต่างๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้
- สร้างและบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณแบบ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการบริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆตามความต้องการของชุมชน
- พัฒนาและสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมและการจัดการความรู้ในชุมชน และร่วมปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดการความรู้ของชุมชนเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง
- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลายทั้งเนื้อหาสาระและรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนได้มากที่สุด บันทึกองค์ความรู้ประจำหมู่บ้าน บันทึกประวัติหมู่บ้าน วิถีชีวิตของคนในชุมชน มีข้อมูลปัจจุบันของหมู่บ้าน
- กำหนดกฎระเบียบการให้บริการเรียนรู้สำหรับบุคคลภายนอกและภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชน ดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย
- ประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายกับศูนย์เรียนรู้ชุมชน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้อื่นๆทั้งในและนอกพื้นที่

ที่ปรึกษา

๑. นายกเทศมนตรีตำบลดอนไก่อดี
๒. กำนันตำบลดอนไก่อดี
๓. ปลัดเทศบาลตำบลดอนไก่อดี
๔. พัฒนาการผู้ประสานงานตำบลดอนไก่อดี
๕. ประธานเครือข่าย OTOP อำเภอกระทุ่มแบน
๖. หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคมเทศบาลตำบลดอนไก่อดี

มีหน้าที่ ให้คำปรึกษาแนะนำปรึกษา ส่งเสริม และสนับสนุน การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สมบูรณ์แบบทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ หรือวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้ศูนย์ การเรียนรู้ชุมชนสามารถเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบของชุมชนได้อย่างแท้จริง

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบดอนไก่อดี

๑. กำหนดเป้าหมายของศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบ วางแผนปฏิบัติ และ ดำเนินการต่างๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้
๒. สร้างและบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการ บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆตามความต้องการของชุมชน
๓. พัฒนาและสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญของการ ส่งเสริมและการจัดการความรู้ในชุมชน และร่วมปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดการความรู้ ของชุมชนเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง
๔. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลายทั้งเนื้อหาสาระและ รูปแบบการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนได้มากที่สุด บันทึกองค์ ความรู้ประจำหมู่บ้าน บันทึกประวัติหมู่บ้าน วิถีชีวิตของคนในชุมชน มีข้อมูลปัจจุบันของหมู่บ้าน
๕. กำหนดกฎระเบียบการให้บริการเรียนรู้สำหรับบุคคลภายนอกและภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชน ดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย
๖. ประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายกับศูนย์เรียนรู้ชุมชน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้อื่นๆทั้งใน และนอกพื้นที่

ข้อมูลทั่วไปของตำบลดอนไถ่

ความเป็นมาของตำบลดอนไถ่

ตำบลดอนไถ่ อำเภอกระทุ่มแบน จากการบอกเล่าของผู้เฒ่า ผู้แก่เล่าว่าพื้นที่ในบริเวณตำบลดอนไถ่ น้ำท่วมไม่ถึง อีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านส่วนใหญ่มักจะเลี้ยงไก่เพื่อเอาไข่ขาย และนำไปชนกับไก่ชนในหมู่บ้านอื่นๆ และมักจะได้รับชัยชนะเสมอ ในปัจจุบันก็ยังคงมีการเลี้ยงไก่ชนอยู่นอกจากนี้ในอดีตวัดดอนไถ่ ซึ่งเคยเป็นวัดประจำของตำบลดอนไถ่ (ปัจจุบันได้โอนไปอยู่กับเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน) ได้มีการทำเสาและมีตัวไก่อยู่บนเสาเป็นสัญลักษณ์ด้วย และในอดีตตำบลทำเสาเคยรวมอยู่เป็นตำบลเดียวกับตำบลดอนไถ่ แต่ต่อมาภายหลังก็ถูกแยกออกเป็นอีกตำบลหนึ่งแต่ยังมีการติดต่อและสนิทสนมเช่นเดิม จนคนในพื้นที่ตำบลดอนไถ่ มักจะเรียกว่าตนเองอยู่ท่าเสา ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์และการติดต่อซึ่งกันและกันตั้งแต่ในอดีตเรื่อยมา

ตำบลดอนไถ่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอกระทุ่มแบน ห่างจากที่ว่าการอำเภอกระทุ่มแบน ๓ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสมุทรสาคร ประมาณ ๑๔ กิโลเมตร โดยมีถนนสุขุมวิทเป็นเส้นทางหลัก

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลตลาด
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลนาดี และตำบลบ้านเกาะ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลคลองมะเดื่อ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลท่าเสา

ข้อมูลการปกครอง

ตำบลดอนไถ่ ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จากสภาตำบลดอนไถ่ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ และได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลดอนไถ่ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ โดย นายกเทศมนตรีตำบลดอนไถ่ คนปัจจุบัน คือ นายวิชัย แดงเอี่ยม (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) มีหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลรวมทั้งสิ้น ๖ หมู่บ้าน

รายชื่อหมู่บ้านและผู้ปกครอง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
๑	บ้านดอนไถ่	นายทศพร ศรีวิไล (กำนัน)
๒	บ้านหนองรี	นายไพฑูรย์ แซ่ลี
๓	บ้านตาสด	นางปริศนา สูดยอดดี
๔	บ้านคลองตะโก	นายสุริยา กิจรักษา
๕	บ้านดอน	นายปรีชา สร้อยสวัสดิ์
๖	บ้านสันพะยอม	นางสาวรวงทอง เสือขำ

ข้อมูลประชากร

จำนวนประชากรรายหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน
๑	บ้านดอนไก่อี	๕๖๘
๒	บ้านหนองรี	๖๓๑
๓	บ้านตาสด	๒๕๔
๔	บ้านคลองตะโก	๑๓๙
๕	บ้านดอน	๒๒๔
๖	บ้านสันพะยอม	๑๖๔
รวม		๑,๙๘๐

ที่มา : จากการจัดเก็บข้อมูลจปฐ.ปี ๒๕๕๗

สภาพเศรษฐกิจและอาชีพหลัก

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศ พื้นที่และอาณาเขตของพื้นที่ตำบลและหมู่บ้านดอนไก่อีอยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่บริเวณนี้ ประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมและ บางส่วนประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน และมีการทำอุตสาหกรรมขนาดเล็กกึ่งครัวเรือน การประกอบอาชีพ แยกเป็น ดังนี้

๑. เกษตรกร ทำสวน/ทำนา ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้ มีการทำนาเป็นจำนวนมาก โดยปกติจะทำนาได้ปีละ ๒ ครั้ง แต่ในปัจจุบันเหลือผู้ที่ทำนายน้อยลง อีกทั้งได้ปริมาณผลผลิตที่ต่ำกว่าเดิม ทั้งยังมีสาเหตุการเข้ามาซื้อที่ดินของนายทุนเพื่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนการทำสวนได้แก่ การทำสวนผัก เช่น ผักกาดขาว กระจับปี่ ผักกวางตุ้ง เป็นต้น และสวนผลไม้ เช่น มะม่วง ฝรั่ง ชมพู เป็นต้น
๒. รับจ้าง เช่น รับจ้างทั่วไป รับเหมาก่อสร้าง ค้าขาย
๓. รัฐบาลกร เช่น ครู ทหาร ตำรวจ และทำงานในส่วนของรัฐวิสาหกิจ
๔. ประกอบธุรกิจส่วนตัว เช่น อุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนายทุนจากนอกตัวจังหวัดเข้ามาลงทุน ส่วนแรงงานนั้นจะเป็นคนในพื้นที่ส่วนหนึ่งและจากนอกพื้นที่ส่วนหนึ่ง โรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ โรงงานถุง/ขวดพลาสติก โรงงานกล่องกระดาษ สติกเกอร์ อะไหล่รถยนต์ หมวกกันน็อก โรงงานแก้ว เป็นต้น
๕. อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ผลิตเครื่องเบญจรงค์ เครื่องปั้นดินเผา เซรามิค

จุดเด่นของพื้นที่

พื้นที่ตำบลดอนไก่อี เป็นที่ราบลุ่ม และมีการคมนาคมที่สะดวก อยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตำบลดอนไก่อี มีชื่อเสียงในสินค้าโอท็อป นั่นก็คือ หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อี ซึ่งผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ โดยมีช่องทางกรจำหน่ายหลายทาง เช่น มีการจัดจำหน่ายในพื้นที่โดยกลุ่ม

นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศและในประเทศ เช่น กลุ่ม องค์กร นักเรียน นักศึกษา ฯลฯ ได้เข้ามาศึกษา และซื้อผลิตภัณฑ์เบญจรงค์ และอีกช่องทาง ได้แก่ การแสดงสินค้าตามย่านศูนย์การค้า หรืองานที่ รัฐบาลจัดขึ้น ตามเทศกาลต่างๆ และด้านเกษตร มีพื้นที่ที่ทำการเกษตรนั้น ติดอยู่กับลำคลอง ทำ ให้ผลผลิตสมบูรณ์ เพราะไม่มีปัญหาการขาดน้ำในการทำการเกษตร และด้านศูนย์กลางทางการ ปกครอง มีสถานที่ราชการ เทศบาลตำบล อำเภอ และจังหวัด อยู่ไม่ห่างกัน การคมนาคมสะดวก ประชากรมีศักยภาพทางอุตสาหกรรมครัวเรือนและมีความหลากหลายของอุตสาหกรรมขนาดย่อม เช่น เครื่องเบญจรงค์ น้าวา ขนมไทย น้ำพริกสูตรโบราณ ฯลฯ

ปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ภูมิปัญญา
๑	นางประพิศ เอี้ยงชะอุ่ม	งานดอกไม้ งานใบตอง
๒	นางวันดี อำนวยกุล	เครื่องดีมสมุนไพร
๓	นางสุรีย์ แยมเพื่อน	พวงกุญแจจากลูกปัด
๔	นางสมจิตร มีคำ	ดอกไม้จันทน์ งานไม้สด
๕	นางนวลศรี แจกันทอง	สานตะกร้า พับใบเตย พับหลอด
๖	นางสุนีย์ เกตุแก้ว	ดอกไม้จากผ้าใยบัว งานดอกไม้สด
๗	นางพิงพวย วิทยาภรณ์	ดอกไม้สด สานชะลอม
๘	นางทองหล่อ พังจุนันท์	งานถักโครเชต์ ทำตุ๊กตา
๙	นางบุญศรี นลคำดี	ดอกไม้จันทน์ พวงมะโหด
๑๐	นายจรรย์ ไทรเกตุ	ปุ๋ยชีวภาพ
๑๑	นางลัดดา เพ็งปาน	พับเหรียญไปรษณีย์
๑๒	นางอำพัน ศรีวิไล	งานใบตอง
๑๓	นางนิตยา เรียบร้อยเจริญ	หมูสมุนไพร ทำดอกลอยกระทง